І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 63. ЦЕНТІВ 12 CENTS | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 2-го КВІТНЯ (APRIL) 1960 | TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 63. VOL. LXVII.

ПІВДЕННІ СЕНАТОРИ АТАКУЮТЬ ТРЕТЕЙСЬКІ СУДИ В ЗАКОНОПРОЄКТІ ПРО ЦИВІЛЬНІ ПРАВА

Вашинґтон. — В четвер дня 31 березня ц.р. в Сенаті продовжувано дебати над палатним проєктом закону про громадянські права і південні сенатори, запеклі противники нового законопроєкту, використали дискусію для сконцентрування цілої атаки на пропоновану в палатному законопроєкті постанову про встановлення третейських судів, до яких могли б відкликатися негри, позбавлені права реєстрації і голосування у міських, стейтових і федеральних виборах. Атака проти цього пляну була ведена під проводом Сема Дж. Ервіна, демократичного сенатора з Норт Каролайни, який виступив із закидом, що постанова про встановлення третейських судів для відкликів від дискримінаційних рішень виборчих комісій, є порушенням П'ятої поправки до Конституції. Згідно із твердженням Ервіна, прихильники нового законопроєкту про громадянські права добиваються схвалення постанови про третейські суди, не зважаючи на її антиконституційний характер. Схвалення такої постанови — на його думку — визначало б дискримінацію для людей білої раси, бо воно робило б їх негідними навіть хоч би й такої охорони особистих прав як та, що її ґарантує Конституція навіть злодіям і вбивникам. Привід до розгорнення атаки південних сенаторів на цю постанову дав сенатор Естес Кіфовер, який запропонував, щоб виборчі реєстраційні комісії, лізвані перед третейські суди, одержували повідомлення про визначення в їх справі переслухання на два дні наперед і щоб вони мали право визначувати своїх правних заступників. Проти поправки Кіфовера заопонували дуже рішуче прихильники законопроєкту про громадянські права під проводом республіканських сенаторів з Ню Йорку *Джекоба К. Джевітса* і Кеннета Б. Кітінга. Вони заявили, що ця поправка є цілком неприймлива, бо вона руйнує в самій основі найголовнішу частину законопроєкту про громадянські права.

Уряд проти обов'язкового загального забезпечення на лікування старших осіб

Вашинґтон. — Президент заявив, що він і його уряд є проти того, щоб старші понад 65 років особи могли користати з безплатної лікарської опіки, за яку платили б з фондів соціяльного забезпечення. В Конгресі є законопроєкт конгресмена Еййма Форанда, згідно з яким треба б змінити соціяльне забезпечення тим способом, що складки до нього були б відповідно збільшені, а за те пенсіонери соціяльного забезпечення мали б запевнене лікування коштом соціяльного забезпечення. Один журналіст сказав, що численні критики Президента твердять, що Президент не дбає про лікування, бо має безплатне лікування у військових шпиталях. Президент відповів, що не тільки він є проти законопроєкту Форанда. Також члени уряду противляться тому, щоб збільшувати фінансові зобов'язання федеральної скарбниці. Медичне лікування старшим особам повинні дати приватні забезпеченеві аґенції, а їм повинні допомагати стейтові леґіслятури і міські самоуправи. — Комісія способів і засобів почала розглядати законопроєкт Форанда і в першому дні відкинула проєкт конгресмена Форанда, щоб його законопроєкт об'єднати з законопроєктом про зміну соціяльного забезпечення. Цей внесок відкинено більшістю 17 до 8 голосів. Також і другий внесок Форанда про шпитальне лікування відкинено більшістю 16 до 9 голосів. Проти цих внесків голосували всі 10 республіканських членів тієї комісії, а до них приєднувалися 7 а потім 6 демократів. З цього виходить, що немає виглядів на ухвалення законопроєкту Форанда.

Американське Товариство Банкірів посилює боротьбу проти інфляції

Ню Йорк. — Американське Товариство Банкірів повідомило, що воно посилює боротьбу проти інфляції і в тій цілі висилає виховні матеріяли до своїх членів-банків, щоб допомогти їм в веденні кампанії за те, щоб ця країна прямувала до добробуту без інфляції. АТБ проситиме кожний банк, щоб назначив одного чоловіка й одну жінку, які спільно відповідали б за здійснення цієї програми для поборювання інфляції. Представник банкового товариства заявив, що американське громадянство є свідоме того, що збільшування цін на різні товари — це велика загроза для нашої економіки, і тому треба змагати до того, щоб збільшувати життьову стопу американських людей, але не вільно потурати зростові інфляції, бо з нею не можна говорити про дійсний ріст економіки країни.

Помер св. п. о. Олександер Улицький

Попередньої суботи, 26-го березня, у Вілмінґтоні, Делевар, помер на 87-му році життя світлої пам'яти о. Олександер Улицький, колись активний священик-піонер. Покійний походив із Стрия, Західня Україна, а для характеристики може послужити виповнена ним у березні 1927-го року аплікація членства в Українському Народному Союзі, в якій у відповідях, в якій державі аплікант народився, подано: Україна. Похорон св. п. о. Ол. Улицького відбувся в середу, 30-го березня.

В АМЕРИЦІ

● **31-го березня в Ню Йорку** відомий цирк Рінґлінґ Брадерс енд Барнум енд Бейлі починає свої вистави, і мешканці цього міста бачили, як вулицями міста йшли 20 індійських слонів і 50 коней, які приїхали поїздом на Пенсилвенійську стацію. Крім того в окремих автах-клітках приїхали льви, тигри, медведі, які мають танцювати; собаки, коники *(поні)* та інші тварини, які виступають в програмі цього цирку. В цьому цирку є затруднених 318 осіб, які замешкали в своєму готелі. Цирк дає вистави в Медісон Сквер Ґардені.

● **В південних стейтах** деякі ресторани не хочуть обслуговувати негрів, проти чого негри протестують сидячим страйком. 4 негри в Гюзтоні, Тексас, увійшли до ресторану і попросили про каву. Як вони випили каву, власничка каварні подала їм цінник харчів і напоїв: кава $2.4; печення — $15; шинка з яйцями — $6.50, сендвічі із сиру — $3. Негри не хотіли платити за каву по $2.50, і власничка каварні закликала поліцію.

● **Пані Анна Вітмор** як емеритка відходить із праці в Нюйоркській публічній бібліотеці, де вона давала інформації студентам коледжу, які при видачі книжок. Вона сказала, що деякі студенти є такі глупі і ставлять такі запити, які повинні завдавати діти зі шкільного садочка.

КОНҐРЕСОВА КОМІСІЯ ВІДБУЛА ПЕРЕСЛУХАННЯ В СПРАВІ ЗАКОНОПРОЄКТУ ПРО ЗДВИГНЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНҐТОНІ. ГОЛОВА КОМІСІЇ „ЗАЧАРОВАНИЙ" СВІДЧЕННЯМИ

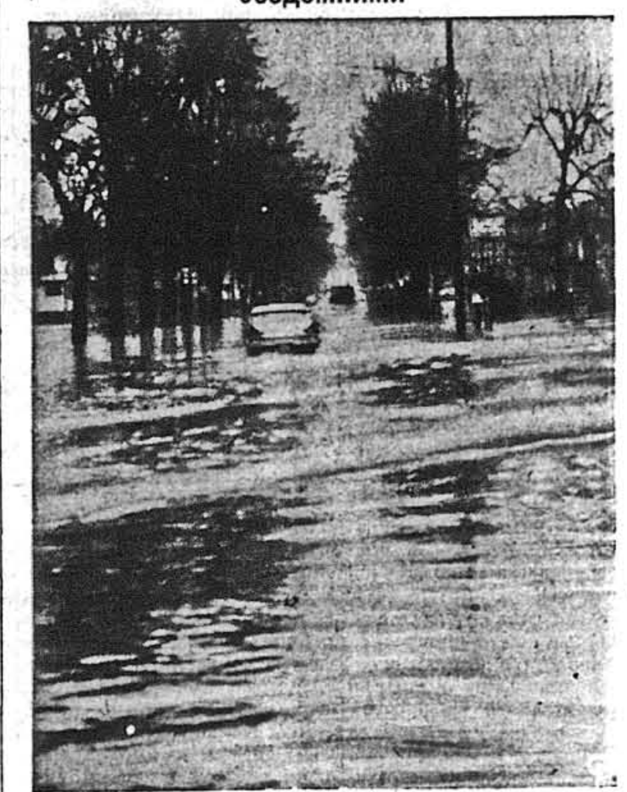
Вашинґтон. — Коли проф. Роман Смаль-Стоцький закінчив своє свідчення про те, чому у Вашинґтоні, столиці країни, повинен бути здвигнений пам'ятник генієві і пророкові України Тарасові Шевченкові, конґресмен Пол С. Джовнс, голова конґресової підкомісії в справі внесених законопроєктів в адміністраційній комісії Палати Репрезентантів, перед якою свідчення відбулось, коротко заявив, що він не має жадних додаткових запитів, бо він „зачарований" свідченням. Ці свідчення, після довгих заходів, відбулись остаточно минулого четверга, 31-го березня, і вони відносились до законопроєкту в справі здвигнення пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні, внесеного конґресменом Алвіном М. Бентлі в Палаті Репрезентантів 17-го березня 1959-го року. В Сенаті законопроєкт в тій самій справі був внесений сенатором Джекобом Джевітсом 19-го лютого 1959-го року і також очікує на полагодження звичайної в таких справах процедури. В Палатній підкомісії минулого четверга, крім проф. Р. Смаль-Стоцького, що є головою Наукового Товариства ім. Шевченка, ще свідчили: конґресмен Бентлі, що вніс законопроєкт у Конґресі, Дмитро Галичин, головний предсідник Українського Народного Союзу, що заініціював акцію в справі будови пам'ятника, проф. Лев Добрянський, голова Українського Конґресового Комітету, що веде тепер цю акцію, та адв. Юрій Волинець, голова Українських Американських Ветеранів. Усі члени комісії, зокрема його голова конґресмен Джовнс та конґресмен Джан Лесінскі, що є польського роду, виявили максимальне заінтересування справою здвигнення пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні та виразно підкреслювали своє прихильне наставлення і оцінку тієї справи, отже можна мати певність, що таку саму прихильну оцінку дасть ця Підкомісія і Конґресові.

Тим часом Комітет Українців Канади інформує, що акція збірки фондів на будову пам'ятника Шевченкові у Вінніпеґу вже переступила 100,000 долярів.

Опитування виявляють, що Кеннеді веде перед у Висконсині в симпатіях виборців

Мілвокі, Висконсін. — Співробітник щоденника „Ню Йорк Таймс" Остін Вервейн перевів опитування в стейті Висконсін, де у вівторок 5-го квітня відбудуться правибори кандидатів на президента, і ствердив, що массачусетський сенатор Джан Ф. Кеннеді веде перед у відношенні до іншого демократа сенатора Гюберта Гомфрі. Виборці в загальному воліють сен. Кеннеді, який є молодий (42 роки) і енерґійний та має за собою таку діяльність у Конґресі, яка з'єднує йому прихильників. Навіть республіканці часто заявляли, що будуть голосувати на сен. Кеннеді. Виборці католики голосувати будуть на Кеннеді, а до цього причинилися ще оголошення, які появилися в деяких тижневиках із закликом щоб протестанти не голосували на Кеннеді, бо він католик. Сенатор Гомфрі відрікується від цих оголошень, кажучи, що він про них нічого не знає і не хоче до них признатися і Чарлз Шулц ім'я якого вміщене під цими оголошеннями, і заявляє, що він не знав того, що в них згадка про релігію. Виступив проти такого способу реклями і сенатор Кеннеді, а сен. Гомфрі каже, що ці оголошення йому пошкодять, а не допоможуть.

Внаслідок повені 5,000 осіб стали бездомними

Шикаґо. — Довгі й сильні дощі спричинили повені в численних стейтах цієї країни, починаючи від Середнього Заходу аж до Ню Йорку, бо 30 і 31 березня падав дощ і у східніх стейтах. На фото видно, як авта їдуть залитими водою вулицями в Медвіллі, Па., де сотки мешканців треба було виселити перед загрозою повені, а численні люди втекли самі, коли почала збільшуватися вода. Коло 5,000 людей стали безпритульними в стейтах Небраска, Айова, Південна Дакота, Кензас, Мізурі і Західня Вірджінія. Матеріяльні втрати обраховують на мільйони долярів, а досі там вже нараховано 8 жертв в людях: 3 в Небрасці, 3 в Мізурі і по одній в Іллинойс і Ню Йорку. В Небрасці ратували людей човнами і гелікоптерами, там під водою знаходиться 100,000 акрів землі. Вояки Крайової Ґвардії зміцнюють тами на Великій Синій ріці. Загрожує виливом і ріка Огайо коло Питсбурґа, Па. На передмісті Сиракюз була вода 4 стопи завглибшки. Якщо не буде дальших дощів, то води почнуть опадати.

Переговори про атомові досліди триватимуть ще ціле літо

Женева. — Однаково през. Айзенгавер на своїй останній пресовій конференції, як і західні обсерватори Женевської конференції про припинення всяких дальших атомових дослідів висловлюють однозгідне переконання, що нема чого сподіватися швидкого підписання з большевиками в цій справі міжнародного договору. Якщо Хрущов не зробить своїм західнім партнерам на конференції „на вершинах" в травні ц. р. милої несподіванки дальшою поступкою, то на тій конференції прийде щонайвище до компромісового порозуміння напр. щодо терміну „мораторіюм" на малі підземні досліди, або щодо числа і компетенцій міжнародних контролерів, але ледви чи до узгіднення всіх існуючих в цій справі розбіжностей. Тому західні кореспонденти в Женеві передбачають, що атомова конференція потриває ще найменше до осени ц. р., а то й перейде на наступний рік. Зате вони сподіваються, що західні держави натискатимуть на скликання нової конференції атомових фахівців для приспішення дослідів над удосконаленням підслухових апаратів, що схоплювали б також дуже малі підземні штучні вибухи.

Совєти зустріли прихильно західні атомові контрпропозиції

Женева. — Зголошені на конференції про припинення атомових дослідів контрпропозиції Айзенгавера-Мекміллена зустріли перший прихильний відгук збоку Совєтів. Совєтський делеґат Семйон Царапкін заявив, що нову західню пропозицію треба докладно розглянути та засягнути дальших доповнюючих вияснень. Контрпропозиція Айзенгавера-Мекміллена виготовлена під час нарад цих двох державних мужів в минулий понеділок-вівторок у Кемпі Дейвіда, погоджуються на совєтську пропозицію з 15 березня ц. р. під двома передумовами: що для заґарантування договору про заборону всяких дослідів в повітрі, на землі і під водою будуть відразу встановлені строгі засоби міжнародної контролі й інспекції і що пропонований „мораторіюм" на підземні вибухи буде багато коротший, на несповна рік, а не на 4-5 років, як цього хотіли Совєти. Американський делеґат Дж. Водсворт запропонував, щоб негайно скликати нову конференцію атомових фахівців і техніків, які ствердили б, скільки треба часу для удосконалення підслухових апаратів, які контролювали б також малі підземні вибухи. Коли Валеріян Зорін хотів на паралельній конференції роззброєння використати постанову Айзенгавера-Мекміллена, як ніби перемогу Совєтів і їх ініціятиви, англійський міністер Ормсбі-Гор пригадав, що першу конференцію атомових фахівців скликали були західні держави та що совєтська пропозиція з 15 вересня була тільки модифікацією західньої пропозиції.

Хрущов вернувся до Парижу на ділові наради з президентом де Ґолем

Париж. — Після п'ятьох з половиною днів, переведених на подорожуванні по Франції, Нікіта Хрущов вернувся з своєю дружиною, трьома доньками, сином, зятем і рештою великого почоту до Парижу, де він продовжуватиме ділові наради з президентом Шарлем де Ґолем. Над тими нарадами — за твердженням газет — висить асмосфера вичікування другого з черги атомового вибуху, що його ось-ось мають перевести на Сагарі. Французьке командування в північній Африці видало було вже дві рішучі заборони й пересторогй всім літакам з'являтися в будь-якій висоті в околиці, де переведено перший вибух. Французи попередили про це Москву, але ніби стримуються з цим експериментом, поки у Франції перебуває Хрущов. Він має від'їхати до Москви в неділю вранці.

У Парижі арештовано змовника проти життя Нікіти Хрущова

Париж. — Французька поліція арештувала ще 24-го березня ц. р. колишнього серменжанта Жана Жака Дельма з Монтабану, який приїхав до Парижу з мішком ручних ґранат. Він плянував кинути кілька ґранат в сторону Хрущова і його оточення, коли Хрущов відвідуватиме дім у Парижі, де колись мешкав Ленін. Хтось у родинному місті змовника Монтабані повідомив про це місцеву поліцію, яка заалярмувала Париж. Офіційні чинники щойно тепер оприлюднили цю вістку. Змовника оскаржили у загроженні безпеки Франції та в нелеґальному посіданні зброї. За газетними інформаціями — Дельма прийняв своє рішення самостійно, без зв'язку з будь-якими іншими спільниками змови.

Бомбовик „Б-47" експльодував в повітрі, спричиняючи смерть 5-ох осіб

Литтл Рок, Аркенсо. — 31-го березня джетовий бомбовик „Б-47" з невідомих причин експльодував в повітрі над містом Литтл Рок, а його частини впали на доми та спричинили пожежу 8 домів. Внаслідок цієї катастрофи згинуло 5 осіб, три військові пілоти та дві цивільні особи, які згинули в своїх домах. Не є відомо, що сталося з двома цивільними особами, а 5 осіб дістали першу поміч в шпиталі. Один летун вискочив із парашутом і щасливо осів на дереві коло школи. Частини розбитого бомбовика впали недалеко стейтового Капітолю вириваючи яму 25 стіп завглибшки.

В Ню Йорку відбудеться вечір українсько-болгарської дружби

Ню Йорк. — Об'днання Українських Письменників „Слово" влаштовує в суботу дня 2 квітня ц. р. літературний вечір сучасного болгарського поета д-ра Христа Огнянова. Читатиме свої твори болгарською мовою сам автор, а крім того його поезії будуть читані в перекладі на українську мову. Відкриє вечір коротким словом про українсько-болгарські взаємини голова Об'єднання Українських Письменників „Слово" Григорій Костюк і доповідь про болгарську літературу і про творчість Христа Огнянова виголосить молодий український науковець д-р Яків Гурський із Сиракюзького Університету. До участи у вечорі запрошені представники болгарських установ й організацій і болгарської преси у ЗДА. Відбудеться цей перший на терені ЗДА болгарсько-український вечір в залях Українського Інституту в Америці при 2 Іст 79-ій стріт у Ню Йорку о год. 7-ій веч.

● **Річні Загальні Збори Удільовців (щеровців) Українського Народного Дому в Ню Йорку** відбудуться вже в неділю 3-го квітня 1960 р. в годині 2-ій по пол., в великій залі УНДому. На денному порядку важні справи.

У РАДІ БЕЗПЕКИ ОН ЗГОЛОШЕНО РЕЗОЛЮЦІЮ В СПРАВІ ПІВДЕННОЇ АФРИКИ

Об'єднані Нації. — На Раді Безпеки Об'єднаних Націй, що нараджується над ситуацією у Південній Африці у зв'язку з тамошньою стрілянною до муринських демонстрантів проти расової політики уряду, Еквадор зголосив резолюцію з гострим наtавруванням расової політики білого націоналістичного уряду Південно - африканської Унії, з закликом до того уряду припинити політику расової сеґреґації і дискримінації та з уповноваження генерального секретаря Гаммершилда, щоб він увійшов у порозуміння з південно - африканським урядом щодо прийняття відповідних заходів згідно з духом і буквою чартеру ОН. Проти расової політики південно-африканського уряду дуже різко промовляли представники Ґани, Йорданії і Ґвінеї. Речник Великої Британії сер Пірсон Діксон звернув увагу, що накидування з-зовні внутрішньої політики будь-якій країні, та ще й тоді, коли діють там різкі націоналістичні настрої, з-правила викликає протилежний ефект. Тому він дораджував приймати тільки такі постанови, які принесуть практичну користь всім заінтересованим. Представник Франції Арман Берар ствердив, що у Франції не існує расова дискримінація, але перестерігав також, щоб не „інтернаціоналізувати проблем внутрішньої політики". Голосування над резолюцією Еквадору відложено, бо різні делеґати хотіли спершу порозумітись з своїми урядами. За пресовими твердженнями, зголошена резолюція напевно буде зм'ягшена і злагіднена, так, щоб могла за нею голосувати також Англія, або, щоб вона могла щонайвище стриматись від голосування. Англійський представник дав зрозуміти, що він закладе „вето", якщо резолюція Еквадору прийшла б під голосування в її первісній різкій формі. Все ж, резолюція, яка в тій чи іншій формі засуджувала б Південно - африканську Унію за її расову політику, має запевнену більшість, бо голосувати за нею будуть Арґентина, делеґат якої, д-р Маріо Амедо, є президентом Ради Безпеки на місяць квітень, — далі: Еквадор, ЗДА, Цейльон, Польща, Тунісія і Совєти. Сподіваються також, що за резолюцію висловляться Італія і вільний Китай. Для важности треба, щоб резолюція зібрала 7 голосів „за" на всіх 11 членів Ради Безпеки. Делеґат Південної Африки Бернардус Фурі вернувся за делеґатський стіл, діставши відповідне доручення від свого уряду. В першому дні нарад Ради Безпеки він залишив був своє місце за столом на знак протесту проти обміркування цієї справи Радою Безпеки і сидів на залі лише в характері обсерватора. Він заявив в кулюарах, що резолюція Еквадору для його країни є не сприйнятлива і безправна. Наступне засідання Ради Безпеки скликано на п'ятницю 1-го квітня.

Совєти признають, що 4-річний термін для роззброєння — це нісенітниця

Женева. — Головний делеґат СССР на Женевській конференції роззброєння і приказодавець для чотирьох тамошніх сателітських делеґацій, Валеріян Зорін, заявив на засіданні в минулу середу, що Совєти не вважають чотирирічний термін з пропозиції Нікіти Хрущова про „генеральне і тотальне" роззброєння за непорушний. Якщо — казав він — західні держави вважають, що для переведення такого роззброєння треба дещо довшого часу — то Совєти можуть над цим дебатувати. Однак — за твердженням газет — західні держави стоять на становищі, що справа не в 4-річному чи іншому терміні для роззброєння, а в базі, на якій таке роззброєння має відбуватись, себто у вирішенні системи міжнародної інспекції і контролі, що виключила б новий обман збоку большевиків. А цього Москва не хоче. Тому й останнє засідання Женевської конференції було дуже коротке, триваючи ледви 45 хвилин.

Англія спростовує, наче б Мекміллен в ЗДА критикував Німеччину

Лондон. — Англійське міністерство закордонних справ проголосило окрему заяву із спростуванням газетних вісток, наче б прем'єр Гаролд Мекміллен під час свого перебування в Америці висловлювався критично про Західню Німеччину та робив погрозливі натяки з пригадкою англо-російського союзу з Наполеонських часів. Мекміллен буцім-то гостро критикував політику 6-членного Спільного господарського ринку, де Франція і Західня Німеччина є керівними членами. Західньо-німецька преса принесла під цілосторінковими заголовками вістку про антинімецькі виступи Мекміллена. Англійська амбасада в Бонні проголосила негайне заперечення. Західня преса стверджує дальше загострення англійсько-німецьких взаємин.

У СВІТІ

● **У комуно - китайському „парляменті"** заповіджено зріст продукції сталі в комуністичному Китаї в біжучому році до 18.400.000 тони, себто на 38% вище 1959 року. Вже на минулий рік заповідано продукцію 19 мільйонів. У тому „парляменті" засідає 1.057 делеґатів. На відкритті були приявні всі найбільші головачі — в першу чергу партійний диктатор Мао Тсе-тунґ, титулярний президент Китайської „Народної" Республіки Ліо Шао-чі і прем'єр Чу Ен-лай.

● **У Токіо**, на першій такій церемонії за всю історію Японії, удекоровано американського сержанта Гю О'Ріллі орденом „Святого Скарбу" за зібрання між американськими вояками $300,000 на японський сиротинець в місті Осака. Декорацію перевів японський міністер суспільної опіки в імені японського цісаря. Американський сержант був приявний з своєю дружиною - японкою та трьома дітьми від 1—4 років.

● **Ген. Франціско Франко**, голова еспанської держави, в офіційному комунікаті ствердив, що було б „непорозумінням" пояснювати собі замешкання в Еспанії князя Хуана Карльоса, як його зречення з прав до еспанського престолу. Навпаки, кажеться в тому комунікаті, перебування Хуана Карльоса на дальших студіях в Еспанії, не пересуджує його „законних прав до престолу". Цю заяву вважають загально, як першу офіційну заповідь, що ген. Франко проголосить привернення монархії з Хуаном Карльосам, як королем.

● **В різних країнах світу** відбулись демонстрації проти расової політики націоналістичного уряду в Південній Африці. Данський міністер закордонних справ заявив, що Данія негайно заявиться за поставлення цієї справи на надзвичайну сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, якщо Рада Безпеки не зможе справи поладнати. Індійський прем'єр Неру висловив своє обурення, що існують ще держави, в яких плекається ненависть між расами та панування одної раси над другою.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

На виборчому фронті — без змін

За лаштунками, поза контролею широкої публіки, напевно йдуть гарячкові наради й заходи оприлюднених і потенціяльних кандидатів та виборчих апаратів. Назверх нічого не змінилось. Отож, у Республіканській партії все ще є тільки один кандидат — віце - президент Ричард М. Ніксон, який має всі вигляди на, що його кандидатура буде проголошена республіканською крайовою конвенцією вже після першого голосування, одноголосно чи величезною більшістю голосів. „Без змін" на демократичному виборчому фронті означає дальшу неясність і непевність щодо осіб, над якими йтиме голосування на демократичній конвенції.

Ричард Ніксон заявив, що він далі не прийматиме участи в кампанії правиборів на терені будь-якого стейту, без уваги на риск, що ця його пасивність може підвищити шанси демократичних суперників. Все ж він вказав на висліди правиборів у Ню Гемпширі, де й без активної виборчої кампанії припало йому більше голосів, ніж свого часу дістав був у тому стейті Д .Д. Айзенгавер. Зате два демократичні кандидати — сен. Джон Кеннеді і сен. Гюберт Гомфрі — продовжують завзяту кампанію у стейті Вискансін, де правибори відбудуться 5-го квітня ц. р. Сен. Гомфрі веде у тому хліборобському стейті милу для фармерських вух пропаганду ультраліберальної політики, твердої й постійної державної допомоги фармерам, і не цурається атакувати свого партійного й особистого приятеля Джона Кеннеді, закидаючи йому чи то голосування в Сенаті у різних справах на спілку з республіканцями, чи „м'якість" супроти Ніксона з уваги на ніби симпатії батька сенатора, Джозефа Кеннеді, колишнього американського амбасадора в Англії, до особи Ніксона. Вислід правиборів у Вискансіні або додасть бадьорости сенаторові Гомфрі і далі пробувати щастя, або покладе хрестик на його надіях. Проголосив свою кандидатуру вже й третій демократичний кандидат — сенатор Стюарт Саймінгтон. За редакційним коментарем „Н. Й. Таймсу", цей сенатор, секретар летунства за президента Трумана, не має такого формату, щоб керівні чинники демократів поважно брали його кандидатуру.

Таким чином, як на нинішній день, справа виглядає так, що суперницькими кандидатами у президентських виборах будуть Ричард Ніксон від Республіканської і Джон Кеннеді від Демократичної партій. На зміну час залишився вже короткий — рівно 3 місяці до конвенцій обох партій.

Камінь за хліб

У товариських взаєминах не випадає особам, які зазнали дружньої і теплої гостинности, відплачуватися господарям ширенням неправди про їхнє приватне життя, чи, коротко кажучи, їх знеславлювати. Якщо таке діється, то таких гостей потім уже не приймають, а якщо вони „запросяться" самі, то випрошують їх з хати.

Незгідні, а то й цілком суперечні всім вимогам льояльности у відношенні до гостинних господарів звичаї мають совєтські відвідувачі З'єдинених Держав. Майже кожен із совєтських відвідувачів, від тих чи інших „спеців" почииаючи й офіційними високопоставленими особами кінчаючи, — зазнавши в ЗДА щирої гостинности збоку офіційних та громадських чинників і повернувшись потім додому, в Совєтський Союз, вважає просто своїм „обов'язком" вилляти ціле відро видумок, перекручень і фальшивок на З'єдинені Держави Америки.

Не зробили ніякого вийнятку в цього роду „поведінці" і прем'єри совєтських республік, які під проводом прем'єра Російської Совєтської Федеративної Соціялістичної Республіки Д. Полянського відбули недавно відвідини у ЗДА, де, як вони самі стверджують, американські офіційні чинники зробили „все потрібне, щоб їхня подорож була інтересною й успішною" і де губернатори американських стейтів і підприємці приймали їх з „особливою теплотою і гостинністю".

Все таки, американська гостинність не перешкодила Полянському виступити у своїй друкованій у „Правді" з 27 березня ц. р. статті з цілим рядом неправдивих тверджень і інвектив на адресу ЗДА. Стримано висловивши деяке признання американцям за їхні досягнення, Полянський водночас із цим повторив ряд злобних наклепів на ЗДА, кольпортованих зусильно совєтськими кореспондентами і несовісними „прогресивними журналістами". Так, наприклад, Полянський ствердив, що висока освіта у ЗДА доступна тільки „дітям багатих батьків", що за навчання студенти мусять платити від 700 до 1.200 долярів, хоч від кожної сяк-так поінформованої людини у ЗДА він міг би дізнатися, що в стейтових і міських, публічних і катол҇ицьких університетах і коледжах, в яких навчається 60% усіх американських студентів, пересічні річні оплати виносять — як твердить на підставі статистики у „Н. Й. Геральд Трибюн" — 168 долярів, і що пересічна оплата навіть у приватних коледжах не перевищує 615 долярів на рік. Так само не завдав собі труду Полянський встановити справжній стан мешкальної справи у ЗДА і „бахнув", що 22 мільйони американців живе в „трущобах", тобто напівзруйнованих міських нетрях. Такі ж самі тенденційно однобічні „інформації" Полянського про безробіття у ЗДА, і про те, що медичне лікування і курорти у ЗДА „існують тільки для багачів".

Сповнені такого роду наклепами й видумками „ревеляції" Полянських про ЗДА і американський спосіб життя можуть бути переконливим прикладом для з'ясування, як розуміють Совєти договори про культурну виміну із ЗДА і як використовують вони встановлені цими договорами можливості для фальшивого інформування своїх громадян і для підривання американського престижу у світі.

Найліпше продавана книжка

Американська система т. зв. Best Seller, себто система проголошування найліпше продаваних книжок, уже має славу. Вона полягає в тому, що цілий ряд книжкових і літературних оглядів перевіряють у книгарнях, котра книжка мала найбільше покупців упродовж відповідного часу, звичайно від одного до чотирьох тижнів, і на цій підставі встановлюють ступінь заінтересування публіки поодинокими книжковими появами, що з черги характеризує у відповідній мірі і вартість книжки.

Користуючись тією системою „Свобода" перевірила книжковий рух упродовж березня в 9-ох наших книгарнях, і сім з них потвердили, що за той час найліпше продаваною книжкою була у них видана „Свободою" повість Івана Смолія „У зеленому Підгір'ї". Деякі з цих книгарень, наприклад, „Арка" в Ню Йорку, ствердили, що ця книжка належить взагалі до найліпше продаваних книжок за ввесь час. Це саме може потвердити Видавництво, яке впродовж цих трьох тижнів, що минули від випуску книжки, продало її вже круглo 500 примірників. Якщо не брати до уваги календарів, що мають цілком інший характер, то такого це справді в нас не було, щоб упродовж трьох тижнів розійшлася четверта частина тиражу якоїсь книжки.

Очевидно, що реклама відіграла тут свою ролю. Але це ні в чому не поменшує тієї вартости, що її надає книжці факт найліпшого її продажу. Успішній рекламі Америка поважною мірою завдячує свій добробут і розвиток. Але жадна реклама не допомогла б, якби за нею не стояла питома вартість рекламованої книжки. В додатку, таке Видавництво, як „Свобода", в жадному разі не дозволило б собі на інтенсивнішу рекламу будь-якої книжки, якщо б не мало „чистої совісти", що реклама відповідає питомій вартості самої книжки.

Факт найліпшого продажу повісти „У зеленому Підгір'ї" свідчить добре не тільки про цю повість, але й не менш похвально про читацьку публіку, яка вміє оцінити вартість „чесно написаної" книжки.

ПІДСУМКИ І ЗАВВАГИ

(ДО ОГЛЯДУ П. Н. „УКРАЇНСЬКА НАУКА У ВІЛЬНОМУ СВІТІ 1959 Р.)

Бібліографічний огляд п. н. „Українська наука у вільному світі в 1959 році", вміщений у „Свободі" з 31-го березня ц. р., був спробою стислого підрахунку окремих видань і публікацій з різних наукових ділянок, що появилися протягом 1959 року по цей бік залізної занавіси. Не були включені до цього реєстру деякі споводно наукові видання, що їх до науки важко зарахувати з огляду на їхній публіцистичний характер, як теж не увійшли до цього публікації з релігійним змістом і публіцистичні та інформаційні видання. Деякі ж позиції були введені до реєстру виключно з бібліографічного обов'язку, що й було підкреслене в огляді. Не претендував цей огляд на повноту, бо не всі видання могли бути доступні його авторові.

Всього в огляді було названо 62 позиції, в тому числі 20 публікацій із ділянки історії, 2 праці з ділянки права, 7 праць із суспільних наук, 12 видань із літературознавства, 6 із мовознавства, 4 з етнографії, 1 з педагогіки, 1 з бібліографії і 9 із мемуаристики. Крім того вийшло вісім випусків із 5-ти серійних наукових видань.

За своїм змістом і об'ємом всі ці публікації дуже різні і нерівні. На всіх 53 позицій із 8 наукових ділянок (не враховуючи 9 праць з мемуаристики) тільки 16 публікацій, з тому числі три передруки, можна назвати науковими працями або студіями. Це праці Митрополита Василя Липківського, д-ра Матвія Стахова, д-ра Ник. Гірняка, д-ра Василя Маркуся, д-ра Антона Княжинського, д-ра Юрія Бойка, д-ра Ярослава Рудницького, проф. Пант. Ковалева, проф. Степана Килимника й О. Воропая та збірники „Шевченко", „Українська Господарська Академія" і видання „Опис України Боплянa", як теж фотопередруки книжок М. Грушевського, В. Січинського і книжки двох авторів Л. Чачковського та д-ра Яр. Хмілевського.

Дальшу групу творять відбитки наукових статтей і розвідок із різних журналів і часописів. Їх було 13, деякі вартісні науково, зокрема праці о. М. Войнара, д-ра Б. Кентржинського, д-ра Л. Соневицького та інших.

Дрібних праць — статтей, доповідей і розвідок — видано 12, між якими є важливі причинки до різних ділянок науки. Це здебільша наукові писання, друковані в серії „Доповіді НТШ" та в різних серіях Канадійської УВАН.

Популярно-наукових праць появилося теж 12, з того 5 фотопередруків із давніших видань.

Мемуаристика нараховувала 9 книжок, в тому числі спогади ген. П. Шандрука, д-ра А. Княжинського („На дні СССР"), Павла Грицака та інших.

Все ж таки найповажнішу групу наукових видань творять, крім гаслової частини Енциклопедії Українознавства НТШ, ще такі серійні видання, як „Наукові записки" Українського Вільного Університету та „Анали" Української Вільної Академії Наук, в яких була надрукована низка наукових праць тривалої вартости, що заслуговують з кожного погляду на видання і не появилися окремими відбитками тільки з огляду на видавничі труднощі.

Характеристичним фактом і в українській літературній і в науковій продукції є те, що все більше праць українських науковців появляється англійською, французькою та іншими мовами в чужоземних видавництвах. Це доказує, що українська наука у вільному світі починає здобувати місце для себе і в науковому світі Заходу.

Ще треба підкреслити, що багато цінних праць, розвідок і статтей появилося на сторінках окремих часописів, журналів і особливо календарів - альманахів, які у великій мірі відіграли ролю наукових збірників. Так, наприклад, низка важливих статтей про Мазепу і його добу була надрукована в календарі „Свободи" за 1959 рік (праці Ол. Оглоблина, ген. П. Шандрука, В. Січинського, І. Сидорука, В. Луцева та ін.), в „Українському Православному Календарі" за 1959 рік (статті Ол. Оглоблина, В. Січинського, Т. Мацькова та інших), а також в інших календарях та альманахах.

Окремого огляду вимагали б наукові розвідки та статті, друковані на сторінках часописів і журналів (мистецьких і суспільно - політичних та фахових). Так, наприклад, перелік наукових статтей і фейлетонів у „Свободі" за один тільки рік зайняв би кілька шпальт газетного друку.

Не зважаючи на всі недоліки української наукової продукції у вільному світі, особливо ж на її тематичну обмеженість здебільша гуманістичними науками — літературою, мовознавством, історією і правом, зумовлену еміграційними обставинами, українські науковці можуть похвалитися цінними працями в різних ділянках науки, які залишаться тривкими позиціями у всеукраїнському науковому добробку і його невід'ємним доповненням, важливим насамперед з огляду на ті рестрикції та дискримінацію, що їх зазнає українська наука під совєтським режимом.

Б. Кравців

„ЖІНОЧИЙ ФРОНТ" ХРУЩОВА

Одною з прикмет „нового" політичного й суспільно - громадського курсу Нікіти Хрущова є активізація совєтського жіноцтва на службі комунізму, не лише в межах СССР, але також за його кордонами. Маркантна позначка такого крутого звороту у „користь" жіноцтва, його вкладу в державне, партійне й культурне життя червоного царства — хоч би недавня подорож по Америці дружини Хрущова, Ніни, а також її виступи під час теперішніх відвідин Хрущова у Франції. Разом із цією першою мадам совєтського стилю, також інші жіночого роду члени родини московського диктатора беруть активну участь у цих відвідинах поза кордонами СССР. Ще зовсім недавно, до приїзду Ніни Хрущової у ЗДА, ніхто у світі, а ще більше в Совєтському Союзі, не знав нічого про родину Хрущова, а саму Ніну мало хто із совєтських смертельників бачив на очі.

Одним із радикальних заходів Нікіти Хрущова у себе вдома було „признання" жінці повної рівноправности з чоловіком, хоч на папері така рівноправність була зафіксована від перших років існування совєтської конституції. „Відлига" у цьому напрямку наступила недавно, а її характеристичним виявом стали подорожі й публічні виступи Ніни Хрущової у широкому світі — її інтерв'ю із жіноцтвом, шкільними, харитативними й культурними групами у ЗДА, а тепер у Франції.

З добре поінформованих джерел подають, що за тими потягненнями Хрущова щодо совєтського жіноцтва (почнаючи від його найближчої рідні) криються широко обдумані пляни. Такою політикою „відкритої кухні" хоче він скріпити комуністичну партію новим, динамічно-ідейним елементом. На зовнішньому секторі Ніна Хрущова і Ко мають допомогти з'єднати для комунізму мільйонові маси світового жіноцтва. Що це не жарти, мали ми нагоду переконатися хоч би минулого року, яка була реакція американських мас, преси, радіо і телевізії відносно Хрущова, а яка відносно усміхненого, із скромною зачіскою, з букетом квітів на грудях совєтського „ангела миру" у спідниці... Що псував Нікіта, то його Ніна направляла...

Дотеперішні успіхи совєтської системи були б куди меншими, якби не „зрівняння" жінки з чоловіком. До революції число жінок в Росії (за державним переписом 1897 р.) було майже однакове з числом чоловіків. В 1939 р. число жінок в СССР було значно нижче, як чоловіків, бо соціялістичний експеримент ударив по них найбільше. Остання світова війна цей балянс жіночих втрат вирівняла по стороні чоловіків. Тепер на сто чоловіків припадає 122 жінки, значить СССР тепер найбільш „бабська" країна у цілому світі. Але до цього дійшло наслідком воєнних дій, а не у висліді нормального приросту населення жіночої статті.

Ось чому тепер пішла така мода на совєтське жіноцтво, чому Ніна Хрущова та її жіноче оточення вийшли з-поза „рожевої завіси", яка герметично відмежовувала їх від решти населення і від усього світу. Щоб совєтські жінки і на партійно - державному секторі дорівняли чоловікам, прийдеться Хрущову перебороти гори труднощів, подають обсерватори цієї найновішої „відлиги".

Ось сухі факти: під сучасну пору в державному керівному апараті СССР немає ані одної жінки. На 133 повноправних членів центрального комітету партії обрано в 1956 році лише три жінки. Загальна пропорція жіноцтва компартії становить 2 : 1 у користь чоловіків.

Щойно зі смертю Сталіна, подають обсерватори, на різних державних святах стали появлятися біля своїх чоловіків і їхні жінки. А за останні два роки понад півмільйона жінок дістали партійні квитки. Всі ці метаморфози мають на меті не піднесення жінки, рабині соціялістичної системи, але поширення через неї комунізму в світі. Це — єдине призначення хрущовського „жіночого фронту".

І. Л.

Айзенгавер про розніжнення молоді

Вашингтон. — Президент Айзенгавер підтримав думки тих виховників, які не є вдоволені з тієї розніжености, яку тепер видко в молоді цієї країни. Один журналіст поставив Президентові такий запит: „Чи ви погоджуєтеся з таким твердженням, що надто велике число людей у ЗДА більше цікавиться вигодою і приємностями та багатством ніж дбанням про мораль та фізичне здоров'я". Президент відповів, що він дуже турбується тим, що фізична здатність теперішньої молоді в цій країні є менша як в европейських державах. Що до моральних вартостей — то про це мали б говорити фахівці від цієї проблеми, а Президент сказав про це таке: „Вірю в те, що коли втратимо моральну силу, то втратимо нашу найбільшу дорогоцінність". Президент не думає, що фізична розніжненість спричинена багатством, бо вона виникає з того, що американці легко заробляють гроші і зараз їх видають на такі предмети, які влегшують життя: авто, телевізійні й радіові апарати, пилосмоки, пральні машини і т. п. Американські діти їздять автобусами до шкіл, а в Европі ходять пішки; всю цю вигоду дає американський спосіб життя, казав Президент, і тому треба шукати способів, щоб тому протидіяти, бо самий спосіб життя не так то легко змінити, він оснований не тільки на звичці людей, але і на господарських відношеннях країни.

ПЕРШІ ЛАСТІВКИ

Звідкись щебіт,
ластів'їний щебіт
У вікно кімнати залетів,
День озвався у ранковім небі
Над сплетінням
росяних дротів.
А вони щебечуть на дротині,
Рідно їм всміхається блакить,
І тому в розмові ластів'їній
Буйна радість
струнами бринить.
Гомонить навколо без упину,
Над дахами лунко виграє.
Мимоволі приймеш
в цю хвилину
Їхнє щастя птичé за своє.

АНАТОЛІЙ ПОЛІЩУК

Я ЧИТАЮ СОВЄТСЬКІ ГАЗЕТИ...

(Гумореска)

Ніде гріха таїти: я читаю совєтські газети. Отак не читаю, не читаю, а раптом візьме та й потягне. Воно ніби й дивно: навіщо чоловікові оте читати, та ще й у Ню Йорку живучи, де навколо, сказати б, від акул Волстріту аж кишить?!.. Ба, ні! Візьме та й потягне! Вдома, тобто ще в Українській ССР, то й налигачем до тієї „совєтской культури" ніхто не міг затягнути, а тут, на волі, аж за океаном, отака охота інколи находить!

Нещодавно зателефонували до мене знайомі, що не прийдуть, бо щось там в авті попсувалося, а собвеєм їздити не зміють. Ну й добре, думаю собі, щось спокійненько почитаю. Засвітив я лямпку біля нічного столика, вигідніше сів у фотеля, взяв у руки новий роман Івана Смолія „У зеленому Підгір'ї"... дивлюсь, читаю — і сам собі не вірю. А читаю ось таке: „У нас ще трапляються людці, які відверто, без почуття сорому, прилюдно годують собак хлібом!" Так що ж тут такого, думаю! Мій пес на хліб і дивитись не хоче, тільки м'ясця та рибки йому подай! Оце так усмалив, думаю собі, пан Смолій!

Аж придивляюсь ближче — і що б ви подумали?! Та це ж я не роман Смолія, тут, у Ню Джерзі виданий, читаю, а київську „Робітничу Газету" з 2 березня 1960 року! Як вона сама вскочила в руки — не знаю! Пригадую, що колись гоголівським героям вареники самі в рот летіли, але тепер світ модерний став, що там вареники — самі газети в руки скачуть!

Отак собі міркую, аж дивлюся, уже в моїх руках інше число тієї газети опинилося, з 14 лютого 1960 року. А в тому числі смішний заголовок, що зветься „Не до сміху". Надаю слово київській „Робітничій Газеті". Ось що там пише громадянин Шевкунов із Луганської области:

„До нас на шахту ім. ОДПУ тресту „Лисичанськвугілля" завітало щастя. Виготовили його на фабриці ім. Боженка в столиці. І виглядало воно як 15 гардеробних шаф. А хто скуштує цього щастя — зазнає чимало гіркоти. За умовою шафи ці розбірні. До кожної додається коротка інструкція. Але вона не допомагає при збиранні деталей. В інструкції пишеться: „В округлі отвори плинтусної коробки вставляється на кантах дві бокові стінки" і т. д. А кінчається цей допис словами про те, що ні одна із деталей отих розбірних шаф не підходить до другої, хоч ти її ріж. Виходить, що замість шаф шахтарі одержали купи дощок та ґвинтів, які лежать на піддашші та чекають аж прийде комунізм...

А громадянин Денис із Сталінської области пише в тій „Робітничій Газеті", що — „у нас в Доброполі трапилося нещастя, а може й злочин. Хтось украв Бика, не круторогого трудяку, а річку на ім'я Бик, яка весело протікала мимо шахт... Пропав Бик, як і не було"...

Щоб не бути довгословним чи пак голословним, коротенько перекажу скаргу громадянина Дениса, якому ніде ні рибки половити, ані вмитися після шахтарської праці. Бика вкрала у населення дирекція Центральної збагачувальної фабрики, яка почала випускати всі покидьки в ту малу річечку, замулила її і остаточно звела зі світу. Дирекція фабрики виконує семирічний плян, а шахтарі розповідають про річку Бик, як про стародавню легенду...

Таке то пишеться в „Робітничій Газеті".

Ось слюсар із Запоріжжя Макаренко нарікає на те, що в селищі Комиш-Зоря пообіцяли людям нарешті „лямпочку Ілліча". Всі зраділи, накупили радіоприймачів і навіть 3 телевізори. Електрика й справді спалахнула... А потім як погасла, так і досі. І тепер людям не видко, якою дорогою до комунізму йти?..

А з Одеси пишуть, що на заводі сільсько - господарських машин, де працює десять тисяч робітників, адміністрація заборонила приносити будь-що, крім душі і тіла. Так у заяві й сказано: „Забороняється вносити на завод сумки, чемодани і згортки". Видко, здорово тягнуть на тому заводі „соціялістичне майно". А хто з добра крастиме? Всі десять тисяч робітників це — на думку влади, — злодії ю хапуги, словом не робітники — а банда. Хоч, поправді, робітникам наплювать, що про них влада думає.

А все таки життя в Українській ССР — не без гумору. Такий уже наш народ. Це мабуть, тому й наважився один чолов'яга із Сталінської области написати в „Робітничій Газеті" таке:

„Розказують, що колись чумаки возили з Маріюполя (теперішнього Жданова) сіль волами і справлялися за 10 діб. То було давно. А тепер, — пише цей робітник, — нам довелося возити до себе в Жданов мідне литво і труби: той вантаж посувався до нас ... 23 дні". А наскільки таке ракето - спутніківське транспортування підвищило собівартість товару, то вже бідачина й не пише.

Отаке вичитав я того вечора з совєтських газет.

Пилип Копистка

Д-р Е. Жарський

НАШІ ВИХОВНІ ЦІЛІ

(Доповідь, виголошена на 4-ій Педагогічній Конференції Об'єднання Українських Педагогів в Канаді)

(1)

По роках важких мандрівок приходить стабілізація відносин, а з нею виростають різнородні проблеми, з яких найважливіша — проблема виховання молоді, елементу, що має прийти на зміну старшому поколінню.

Було б великим прогріхом „старшого покоління", якби воно не виявило піклування про те, щоб молодь не тільки задержала існування української спільноти на осягненому вже рівні, але й запевнила її дальший розвиток, дальший поступ, для досягнення найбільших висот думки й чину. Тим то на плечі старшого покоління спадає обов'язок призадуматися над шляхами своїх дій, для досягнення певної наміченої цілі. В першій мірі відповідають за це українські педагоги.

Покликання українськими педагогами Канади й ЗДА окремої Виховної Комісії для виготовлення проєкту виховної системи в діяспорі є логічним випливом тих обставин, в яких опинилась українська спільнота, відтята від рідної землі. На Виховну Комісію покладено обов'язок запроєктувати Українську Виховну систему в діяспорі, тобто виробити систему понять і дій в дусі тих завдань, потреб та цілей, що їх українська спільнота вважає за найбільш доцільні в сучасній ситуації, для осягнення світлого майбутнього.

Виготовлення такої „системи" є лише продовженням тієї праці, що її провели українські педагоги в минулому на рідних землях на своїх Педагогічних Конгресах (беремо до уваги вільну, з українських традицій випливаючу думку); від того часу зайшло у житті української спільноти багато змін; впарі з тим зміни обставин вимагають нових підходів, нових засобів для кращого досягнення намічених цілей, для успішнішого продовження тих глибоких традицій, що лягли в основу української педагогіки.

Ясна річ, що при виготовленні української виховної системи педагогічна думка мусить керуватися українською рацією, завданнями, потребами й цілями спільноти в діяспорі. Але наша спільнота не живе відокремлено від інших спільнот; тому й при виготуванні української виховної системи доцільно буде подати короткий огляд таких думок, що нуртували чи нуртують серед педагогів інших народів, які широким відгомоном відбилися в нашому сторіччі.

На переломі сторіч

Педагогіка, як теорія, довгий час була сумішкою різного походження технічних відомостей та фрагментаричних узагальнень, якій бракувало будь-якої одностійности та стилю думки. Не диво, що визначні педагоги XVII і XVIII сторіч з повною свідомістю змагали до того, щоб оперти її на науковому ґрунті, але й вони відчували, що цієї мети ще не досягнули. Аж у XIX ст. виникло переконання, що вже існує „наукова педагогіка". Перші підкреслювали це гербаристи, з огляду на те, що спиралися на етиці та психології, як також і на її систематичному опрацюванні. Але під кінець XIX ст. закинено їй спекулятивно - філософічний характер і протиставлено педагогіку експериментальну, яка користувалася такими методами стислих наук, як обсервація, експеримент, статистика. Та ці критерії науковости змінилися докорінно на переломі XIX і XX сторіч; позитивістична, натуралістична, детерміністична, на природознав. науках оперта концепція світу й людини почала втрачати свою позицію, а через науку перейшла хвиля нового гуманізму, що принесла з собою заінтересування людиною і культурою, підхопила нові проблеми, висунула нові погляди на предмет і методу гуманістичних наук.

Педагогіка, яка постала під впливом нового гуманізму, не відкинула природознавчо наставленої експериментальної педагогіки, але доповнила й поширила її новими підходами чи методами. Допоміжними науками педагогіки, що за часів Гербарта спиралася на етиці й психології, стали тепер естетика, логіка, теорія культури, історія культури, теорія вартостей, соціологія, біологія. Впарі з розвитком тих наук перед очима педагогів відкрилися нові сторінки поважного процесу. Висліди та опрацьовані методи тих наук дозволили приступити до наукових дослідів таких педагогічних фактів, на які раніше й не зверталося уваги. Розвиток експериментальної психології спричинився до постання психології дітей та молоді, як теж і експериментальної педагогіки. Теорія вартостей з теорією культури поклали підвалину для педагогіки культури. Кожна з тих ціллянок педагогічних дослідів великою мірою причинилися до формування поглядів як на саме виховання, так і на цілі виховання, на засоби чи на різні педагогічні процеси.

Емпіристичний погляд на світ, що з початком XX ст. хилився до упадку, розсаджував американський п р а г м а т и з м, що критеріїв правди дошукувався в успішних діях людини. В такому діянні міститься саме творчий, активний первень; це відбилося в педагогіці широким відгомоном і зродило ідею „школи праці". Ставлячи людину та її діла у центрі своїх зацікавлень, прагматизм дав педагогічній проблематиці вповні гуманістичне забарвлення.

Поважну, якщо не переломову ролю у поставленні нових педагогічних проблем відіграли філософи культури (В. Дільтай, В. Віндельбанд, Г. Рікерт). Їхній поміркований ідеалізм заторкує ту ділянку проблем, де світ вартостей стикається із світом фактів; такими і є проблеми культури, такими є й глибші педагогічні проблеми. Тим то майже всі чільні філософи культури є одночасно й педагогами культури і часто-густо вважають педагогіку за частину філософії культури.

В останніх десятиріччях починаються спроби поширити на педагогіку й деякі ідеї філософії е к з и стенціялізму; найбільш сприйнятливою темою цієї філософії є та, яка твердить, що людина сама творить собі своє буття, а з її метод — пригадування, зустріч і зобов'язання (анґажман). Якою мірою ці тези прищепляться у педагогічній дійсності — виявить майбутнє.

(Далі буде)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шевченкові Роковини в Бруклині-Північ

27 березня північний Бруклин гідно відзначив Роковини Пророка України Т. Шевченка. На вступі п. С. Галась відспівав американський гимн. Далі слідував „Заповіт", який прекрасно виконали спільно Парохіяльний Хор з оркестрою „СУМА" під. дир. Л. Рейнаровича.

З черги містоголова УНСоюзу п. Йосиф Лисогір відкрив Академію. Він представив постать Т. Шевченка як генія, титана — чоловіка доби. Теперішні „власть імущі" в Україні звихнули, викривили ідею Пророка, бо Шевченко мріяв про Україну вільну, демократичну, а не деспотичну.

Потім о. декан Андрушків Володимир виголосив реферат. В своїм рефераті підчеркнув він любов Т. Шевченка до всіх українців, висказану словами: „Обіймите, брати мої найменшого брата". Ця любов піднесла Шевченка на п'єдесталь генія України. Промовець, о. декан, вказав на твердий характер Шевченка і незломну волю в боротьбі за вільну Україну. „Ми ще дочекаємося того часу, що Америка буде святкувати пам'ять того незломного борця за волю", — казав доповідач.

Оркестра СУМА відіграла 2 пісні до слів Т. Шевченка під дириг. інж. Костишина. Мило ствердити, що оркестра побільшила свій склад. її гра звучить тепер компактно і чисто. Вона з ентузіязмом крокує вперед.

При кінці першої частини виступив хор парохії св. Духа і відспівав пісні: „Так казав Тарас", муз. Давидовського; „Сонце заходить" — музика Роздольського і „Думу" Гаворонського. За свій виступ хор одержав заслужені оплески. Тепер хор уявляє собою здисциплиновану одиницю, співає точно, чисто і певно. Має добру інтонацію, дикцію і динаміку.

В другій частині учні й учениці українознавчих курсів при церкві св. Духа виконали не легку до виведення поему „Неофіти". Неофіти — це визнавці визвольної ідеї нової віри, що має відродити країну іменем Христової віри. Поруч неофітів бачимо трагедію сина і його матері, що має завдання понести правду і визвольну ідею поміж нарід. Поодинокі ролі виконували: панна Звінка Стефанишин, п-а М. Іванічек, п-а М. Кінь, п-а Квасній і п-а А. Урбан..

Цілу інсценізацію провадив і виготовив п. Л. Рейнарович. При кінці виступив ще раз парох. хор і добре заспівав 2 пісні, а саме „Чого мені тяжко", муз. Волошина; „У перетику ходила", музика Вахнянина.

В кінцевому слові п. В. Костик, містоголова Українського Народного Дому в Бруклині, подякував всім виконавцям за вдалу академію, і присутнім гостям за численну участь. До загального успіху причинився акомпаніятор п. Т. Левицькой, за що йому належиться щира подяка. Відспіванням національного гимну закінчено Академію.

О. Л.

Шевченківські Роковини в Міллвіллі, Н. Дж.

Українці, де б вони не перебували, куди б не закинула їх доля, завжди згадують незлим тихим словом свого Великого Поета - Пророка Т. Г. Шевченка. Українці Міллвіллі, Вайланду, Дороті та інших околиць, заходом культурно - освітнього відділу при українській правосл. церкві св. Апостолів Петра й Павла, влаштували концерт, присвячений світлій пам'яті Кобзарязаря. Присутні були українські робітники, інтеліґенція, але в переважаючій більшості були на святі українські фармери, власники великих і малих курячих фарм. Концерт відбувся 27-го березня ц. р. Програма була цікава й змістовна, в ній взяли участь о. прот. Ол. Царик, М. Дунець, В. Вітошинський, С. Шельба, Ів. Ковальчук та ін.

Зокрема треба відмітити гарні промови В. Вітошинського, о. Царика, деклямації поезій Т. Шевченка фармером І. Ковальчуком.

Вдалою була сценічна картина „Великий Льох", яку виконали учні Галя Кудин, Ліля і Люба Люльки, Галя Шиманська, Галя та Яків Федяй, Неля Козачук і Юрко Царик.

Хорові пісні виконав хор ім. Бортнянського під керівництвом молодого здібного диригента Сергія Козачука.

Між іншим, в Шевченківському Святі в Міллвіллі, Н. Дж., взяла участь і наша молодь, яка вже народилася на американській землі, яка, завдяки своїм батькам та українським школам, любить українське рідне слово і шанує наших національних героїв.

І. Манило

Громадське Віче в Т-ві „Чорноморська Січ" в Нюарку, Н. Дж.

За ініціятивою Т-ва „Чорноморська Січ" переведено 20-го березня, 1960 р. у власній залі для громадян українського походження м. Нюарку — „Громадське Віче", присвячене справі загального перепису (цензус) населення у ЗДА, що починається 1-го квітня.

Віче відкрив голова Т-ва п. Маріян Кормило привітанням присутніх, промовців в особах п. Василя Мартина, стейтового ассемблімена та проф. Миколу Чировського, покликаючи президію в складі адв. Ів. Романишин, п-ні Кучкуда і п. С. Кобільник. До почесної президії засіли: пп. Коновів, Філінський, Матіяш. Під проводом адв. Романишина віче проходило серед загального зацікавлення, особливо нової, повоєнної еміграції, яка, поза малими вийнятками, стає до перепису вперше в новій державі.

Покликаний до слова п. Мартин англійською мовою характеризував значення перепису не лиш у внутрішньому житті даної держави, але й зовнішньо - міжнародньо-політичному положенні, загріваючи при тому в ім'я здобування сильнішої національної позиції, до посиленої організованої політичної акції, в першу чергу у внутрішньому американському положенні, щоб здобути собі належне зрозуміння та права серед американських урядових чинників, бо лиш організованою силою поліпшимо свій соціяльно - економічний та політичний стан. Проф. М. Чировський українською мовою з'ясовував значення перепису в історичному житті народів, яке своєю вагою відзеркалює силу поодиноких націй. В американському розумінні перепис — це частина американської Конституції. На основі перепису населення оцінюється силу соціяльного економічного, політичного культурного і т. п. росту даної нації. Яку велику вагу являють собою переписи, це видко з останнього совєтського перепису, з якого видно, які страшні спустошення поробила московська екстермінаційна політика в поневолених країнах, в тому і на Україні. Коли ми, закінчив промовець, себе зорганізуємо в мозаїці американського народу, здобудемо свою силу, то з нами будуть числитися. У вив'язаній ширшій, речевій дискусії — давали точні та вичерпуючі відповіді п. Мартин та проф. Чировський, підчеркуючи найважніші точки переписних формулярів, як: країна народження, національність, матірна мова, відношення до голови родини і т. п., та що кожний повинен пам'ятати, що Україна офіційно є визнана в міждержавних взаєминах, отже в першу чергу ті, які вродились на наших землях за панування Австрії, Угорщини, Румунії, Польщі та царської Росії повинні себе реєструвати народженцями української землі. Віче закінчено відспіванням українського національного гимну.

В другій частині віча промовці, між іншим, зверталися до гостей в двох важних справах:

1. Робити заходи за допущення до Переписного Бюра наших працівників.

2. В зв'язку з поїздкою президента Айзенгавера до СССР впливати чи посередніми зверненнями до УККА, чи безпосередніми індивідуальними листами до самого Президента, щоб він відвідав столицю України.

Треба ствердити, що Т-во „Чорноморська Січ" в Нюарку як одна із більших організацій в громаді, послідовно розгортає ініціятиву культ. освіт. громадської праці. При Т-ві зорганізований активний Футбольний Клюб, який у своїх рядах охоплює поважне число молоді від 12 року життя, а який минулого року здобув мистецтво своєї округи. Єдиний чоловічий хор „Трембіта" має своє приміщення в Т-ві з яким тісно пов'язаний у спільній праці.

С. Кобільник

У Парижі відбувається економічна конференція 20-ох вільних держав

Париж. — Від минулого вівтірка почалась у Парижі велика міжнародна економічна конференція, що на ній є приявні шість держав із т. зв. Европейської економічної спільноти, чи пак популярно — Спільного господарського ринку (Франція, Західня Німеччина, Італія, Бельгія, Голляндія і Люксембурґ), сім держав із Асоціяції вільної европейської торгівлі (Англія, Швеція, Швайцарія, Австрія, Норвегія, Данія і Портуґалія) та крім них — ЗДА, Канада, Еспанія, Ірляндія, Ісляндія, Греція і Туреччина, які не належать до ніодного з вищеназваних двох західньо - европейських економічних бльоків. Ця конференція була скликана внаслідку заходів заступника державного секретаря Даґласа Діллона, що не хоче допустити до економічної війни між згаданими двома західньо - европейськими бльоками. Спільний господарський ринок дістав пропозицію від своєї Комісії, існуючої для їхньої господарської інтеґрації, щоб приспішити уніфікацію митних тариф та щоб обнизити мита на імпорт-експорт між отими шістьма державами на 20% вже від 1 липня ц. р., а не від 1 січня 1962, як раніш передбачалось. Сім держав із Асоціяції вільної торгівлі, на чолі з Англією, лякаються, що на такій реформі вони втратять, бо їх експортові можливості на терені Спільного господарського ринку зменшаться. За повідомленням газет, справа буде ще дебатована, бо шість держав з Спільного господарського ринку підождуть з остаточним рішенням до 9 травня ц. р., коли відбудеться з'їзд з'їзд їхніх міністрів закордонних справ та фінансів.

ҐЕН. МОРІС ШАЛЬ НОВИЙ КОМАНДАНТ ВІЙСЬК СЕРЕД. ЕВРОПИ

Париж. — Теперішній головний командант французької армії в Альжирі Ґен. Моріс Шаль, який займає це становище від листопада мин. року, буде відкликаний до Франції з призначенням до головної кватири збройних сил Півн.-атлант. бльоку (НАТО). Він стане командантом всіх збройних сил в середній Европі, на місце генерала Жана-Есієн Валлі, який переходить у стан спочинку.

З наших буднів

ЮВІЛЯТКА В ПОКЛОНІ ЮВІЛЯТОВІ

Звичайний рік, як відомо, має 365 днів. Наш, український рік складається з 365-ти ювілеїв. Якщо в найближчому часі не буде реформи календаря, то небавом не стане нам у році днів на ювілеї та річниці. І тому, гадаю, добре сталося, що Український Хор „Думка" завчасу відсвяткував своє десятиріччя двома величавими концертами в Ню Йорку і в Филаделфії.

Я мав нагоду бути тільки на одному з них, у Тавн Голлі в Ню Йорку, і з рукою на серці можу сказати, що такі ювілеї я люблю, дармащо там не подавали „дрінків", не було „ґрейпфрута", ані твердої курки. Не було теж, очевидно, жадної колекти. Це був справжній, душевний пир, радість для духа, для вуха і насолода для ока. Бо як вийшли, прошу вас, на сцену 80 красунь в чудових сукнях та як заспівали, мов у срібні струни заграли, то вам здавалося, що слухаєте янгольського хору, хоч не конче всі співачки мусіли бути янголами.

Я не згадую тут про головічі формації хору, скріплені на цьому концерті двома Морозами і трьома Богачевськими, тому, що я присвятив їм окремого фейлєтона в Ювілейному Альманаху „Думки", який, хоч і родиться в тяжких муках, то до наступного десятиріччя мабуть таки появиться. В цілому — хор робив монументальне враження і заслужено збирав „довготривалі й невгаваючі оплески" — як писали газети. Я і не дивуюсь, що в такій піднесеній атмосфері невтомний ентузіяст хорового мистецтва, диригент замість розцілувати прекрасну солістку Шаріку Баранську — розцілував Ваню Жуковського, керівника жіночої „Думки". В такий радісний, ювілейний момент він готов був кожного цілувати, навіть портьєра Тавн Голлу!

Розуміється, хор не спочив на лаврах, і по двох власних концертах дає нам оце змогу почути себе знову, цим разом під час громадського святкування Шевченкових роковин, в оригінальній імпрезі, що носить назву „Шевченко в слові і пісні". Так то наша ювілятка „Думка" вшанує черговового ювілята — Великого Кобзаря, віддасть поклін тому, хто написав колись, що . . . „наша дума, наша пісня не вмре, не загине" — бойовий клич наших „думкарів".

Гідним партнером „Думки" буде Український Театр в Америці під керівництвом пані Олімпії Добровольської і Йосипа Гірняка, який подасть нам зразки надхненного і віщого слова Поета в рецитативній формі, в чому наш Театр виявив уже своє неперевершене мистецтво кількома іншими виставами цього характеру. Це надзвичайне свято відбудеться під патронатом УККА і НТШ в саму Квітну Неділю, тож і не завадило б, виходячи з церкви, захопити додаткову лозу — на тих патріотів, які, засидівшися в барах чи при телевізорах, забудуть, чиїх батьків вони діти . . . Віримо, однак, що таких забудьків не знайдеться багато в нашій великій Метрополії.

Ікер

Друкарня „Свободи"
— пошукує —
ФАХОВОГО
СКЛАДАЧА — (лінотипіста)
Голоситись до
Адміністрації „СВОБОДИ"
телефоном або особисто:
83 Grand Street — Jersey City, N. J.
HE 4-0237

ПРАЦЯ
HELP WANTED FEMALE

BUILDING SERVICE MATRONS
до вічного прибирання, у великих модерних бюрових будинках в Мангеттені. Початкова платня $1.47 на годину, по одному місяцеві підвишка до $1.57. Від 6-ої веч. до 12-ої ночі, від понеділка до п'ятниці. Якщо не маєте досвіду в чищенні, навчимо. Всі користі — шпиталь, операції, забезпечення на життя, пенсія й вакації.
Голоситись щоденно від 10:30 ранку. Принесіть це оголошення і останні рекомендації до:
20 East 27th Street
NEW YORK CITY

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE

МОНТУВАЛЬНИКИ
ДОСВІДЧЕНІ.
ФОТОГРАФІЧНЕ ПРИЛАДДЯ.
Постійна праця.
Користі працюючих.
Mr. TERZICK
New Rochelle 2-3460

Потрібно
нічного **ПОРТЕРА**
6 днів в тижні, по 8 годин.
Голоситись між 3-5 год. по пол.
15 Moore Street
кімн. 307
близько South Ferry. NYC

REAL ESTATE

В околиці Flemington, N. J.
є до **ПРОДАЖУ**
ФАРМИ:
МОЛОЧАРСЬКІ, КУРЯЧІ, ОВЕЧІ, ВОЛІВ та інші — у величині від 15 до 350 акрів і більші.
ДОМИ
на літній побут (BUNGALOW) від до 5 кімнат. ЛАНЧОНЕТТИ, ГОТЕЛІ, РЕСТАВРАЦІЇ, ДЕПАРТАМЕНТ-СКЛЕП, ТАБІР, ПЕНСІОНАТ, ГАЗОЛИНОВА СТАЦІЯ, МОТЕЛЬ та багато інших БИЗНЕСІВ на продаж. ДОСТУПНІ ЦІНИ.
"ПРОДАЖ НЕРУХОМОСТЕЙ"
330 East 9th Street
New York 3, N. Y.
Іван ГАЛАВАН

S.I.N.Y. — Annadale
Старомодний
ФАРМЕРСЬКИЙ ДІМ
з 2-ма акрами землі й потоком. 7 кімнат, лазничка, міська вода і т. п. Низький податок і комунікація. Ціна $18.500.
Поміж. телефон:
TW 6-8893 (N. Y. Queens)

ASTORIA —
2-род., муров., відокремлений ДІМ, 5 і 6 кімнат. Олив. огрівання, гараж, добрий і вхід $20.900.
LOEB HOLDING CORP.
22-40 31st St., Astoria, L. I.
AStoria 8-9200

BUY U.S. SAVINGS BONDS

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині кличте, як в день, так і в ночі.
John KOWALCHYK
129 GRAND STREET
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel: HEnderson 4-5131

РОЗШУКИ

Мати Олександра пошукує свого сина, Олексія Іван. МАРЧЕНКА, народж. 1927 року, з с. Вороньків, Київщина, якого забрали до Німеччини 15-го травня 1942 року.
Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
Галина ГАМЗА
(ур. Скорченко)
Babb Road
Southwick, Mass.

П. ЛІДУ ТОВАРИШЦЬКУ,
Ню Йорк,
пошукує сестра
Текля КОБУТА
218 — 1st Street
S. Lethbridge, Alberta
Canada

Павло Колодій
із села Полтва, пов. Перемишляни, був. пошта Глиняни, Зах. Україна, що виїхав до Аргентини 1927 року, пошукує свою сестру,
МАРІЮ КОЛОДІЙ,
яка виїхала в 1912 р. до Німеччини, а пізніше до ЗДА. Хто знав би про неї, прошу писати на адресу:
Павло КОЛОДІЙ
c. Choele-Choel 674
Votentin Alsina
Buenos- Aires
Rep. Argentina

ЛІКИ
ЦЕ НАЙБІЛЬШ КОРИСНИЙ ДАРУНОК ДО КРАЮ!
Висилаємо до Европи.
20% ЗНИЖКИ
Гарантія доставки. — Мито оплачується тут.
Висилаємо
ЛЕТУНСЬКОЮ ПОШТОЮ.
Rimifon, Penicillin, Streptomycin, Glucose, Cycloserine, Vitamins — Igrapyrin, Orinase (diabetes), Urodan.
Спеціялісти европейських рецепт полагодять Ваші рецепти точно.
Европейські
власні термометри.
СПЕЦІЯЛЬНІ ПАЧКИ
для хворих на туберкульозу, артретизм, ревматизм, для діябетиків, з високим тисненням крови і т. д.
Говоримо всіми мовами.
Пишіть або телефонуйте:
B. FELDMAN PHARMACY
111 Ave. "A" & 7th Street
NEW YORK CITY
Tel: OR 7-5980
Спеціяльно: При замовленні поштою або особисто, залучіть виріжок цього оголошення, а одержите на вищезгадані ліки й всі інші 20% знижки, яку з огляду на велике замовлення покупців — продовжуємо.

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура.
Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ВІЛЬЯМ КОВАЛЬЧИК
Погребник
Community Funeral Home
Air Conditioned
Занимається похоронами. Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна і найкраща. У випадку смутку в родині кличте, як в день так і в ночі:
Community Funeral Home
Yonkers, N. Y.
YO 9-7272

ПРАЦЯ
Help Wanted Male-Female

Потрібно до малого ЛІТНЬОГО ГОТЕЛЮ досвідченого, першорядного
КУХАРЯ або КУХАРКИ, ЖІНКИ
до помочі в кухні до миття посуди і „ГЕНДІМЕНА".
Телеф. вечорами NYCity:
MO 2-0182 або YU 2-0641

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

BUSINESS OPPORTUNITY

ГРОСЕРНЯ
з самообслугою — Maspeth
Добрий дохід. Продаж із втратою.
Tel.: HY 7-9359 — від 8-6 PM
або IL 7-3671 — від 7-10 PM

AMERICAN BAKERY
69 W. Market Street
NEWARK, N. J.
MI 2-7377
Існує вже 80 років, 3 поверх. дім і підприємство, $1,000 тижнево. Попередній власник йде на пенсію. Приходіть і огляньте. Добре улаштоване. Відчинено щоденно, крім понеділка.

РОЗШУКИ

Пошукую татового брата, ВОЛКОВИНСЬКОГО МИКОЛУ Юліяновича (Гуду), народж. у селі Галузенцях, Деражнянська волость, Кам'янець-Подільської Губернії. Виїхав до Америки перед першою світовою війною мабуть, мешкає в Міннесоті. Хто знав би про нього, або його рідню, прошу дати знати на адресу:
Mrs. Nina PREHAR
725 Third Ave. N. E.
Minneapolis 13, Minn., USA

VACATION - RESORTS

SARATOGA SPRINGS, N. Y.
Продається устаткований
ДІМ — ПАНСІОН
(24 кімнати) з 2 акр. саду й гаражем. Кращий курорт З. Д.А. Сіркові купелі, мінеральні води. Ціна — $24,000. Чистий прибуток $5,000 за сезон.
DRUJBA REALTY CORP.
3450 Broadway, NYC
(ріг 141 вул.)
AU 1-0194

BUSINESS OPPORTUNITY

На продаж РЕСТОРАН
В центрі міста, надзвичайно добрий бизнес, власники 9 років на тому самому місці. 15 років ліз — причина продажу: спільник помер, другий у старшому віці.
ПРОДАМО ПО ДУЖЕ УМІРКОВАНИЙ ЦІНІ.
Треба приїхати, щоб побачити велику вартість того ресторану.
William SWYSTUN
118 Spring Street — Newton, N. J.

MISCELLANEOUS

У Фініксі в підміській літниськовій дільниці
У столиці Арізони заснована відпочинкова Оселя, під управою нашої фірми "ARIZONA INVESTMENT & REALTY CORP.". Побудовані вже перші доми із кімнатами для подиноких осіб, та будинок із харчівнею. Для зарезервування місця, прошу писати наперед під нижче подану адресу.
Місто ФІНІКС, за статистичними даними, має найсухіший клімат і найбільш сонячних днів (цілий рік), куди прибувають люди із багатьох частин світу. Одні для відпочинку і здоров'я, другі для розваг.
Розголом розбудови Фінікс стоїть на першому місці в ЗДА, а можливо, що і в світі. — Вже сьогодні є знане, як центр та осідок електронічного промислу.
Володимир Я. КОВАЛЬ
Broker
ARIZONA INVESTMENT and REALTY CORPORATION
Mailing Address R. R. 2, Box 735
PHOENIX, Ariz.

ПОСТАВТЕ СОБІ САМІ ПИТАННЯ
про висилкову фірму, заки вишлете
ПОСИЛКИ — ДАРУНКИ
до всіх країн Европи й Азії

1. Чи це є відповідальна фірма?
2. Чи Ви самі в тому переконалися?
3. Чи фірма є уважливо-солідна в пакуванні, висилці і приготуванні документів?
4. Чи уживає до цього найліпші пачки?
5. Чи фірма ця є в бизнесі довше, як 25 років?
6. Чи це є офіційно АВТОРИЗОВАНА фірма?

Відповідь на всі ці питання є ТАК, якщо Ви вишлете свої пакунки через один з Відділів:

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

716 Walnut St.
PHILADELPHIA 6, Pa.
WAlnut 5-3455

4102 Archer Ave.
CHICAGO 32, Ill.
FRontier 6-6399

1313 Addison Rd.
Cor. Superior Ave. & 71 St.
CLEVELAND 3, Ohio
UTah 1-0807

6446 Michigan Ave.
DETROIT 10, Mich.
TAshmoo 5-7560

851 Hollins Street
BALTIMORE 1, Md.
MUlberry 5-5787

1991 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
LYceum 5-0900

683 Hudson Ave.
ROCHESTER 21, N. Y.
BAker 5-5923

263 Market St.
NEWARK 2, N. J.
MArket 3-1968

390 W. Broadway
S. BOSTON 27, Mass.
ANdrew 8-8764

346 Third Ave.
PITTSBURGH 22, Pa.
GRant 1-3712

979 So. Broad Street
TRENTON, N. J.
EXport 4-8085

ПРИСПІШІТЬ СВІЙ ПАКУНОК ДО НАС, А МИ ПРИСПІШИМО ВИСИЛКИ ВІД НАС.

На СВЯТА! На ВЕСНУ!
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Іст 8-ма вул., між 2-3 Евеню)

МАЄ НА СКЛАДІ великий вибір ВЕСНЯНИХ КАПЕЛЮХІВ від $4.95 та більше. Маємо також великий вибір ФІЛЬЦОВИХ ВЕЛЮРОВИХ КАПЕЛЮХІВ, імпортованих з Італії, найкращої якости в різних кольорах і найновіших фасонах власного виробу та відомої марки капелюхи — KNOX.
Кожний капелюх гарантований. — Куплений у нас капелюх чистимо фабричною методою.
Пригадуємо, що у нашому відділі ЧОЛОВІЧОЇ ГАЛЯНТЕРІЇ першої якости різнородні СОРОЧКИ, 100% cotton, знаної марки "JAY SON". Всі сорочки гарантовані в пранні. У великому виборі також: ДОЩОВИКИ, ПАРАСОЛІ, імпортовані СВЕТЕРИ, КРАВАТКИ, СКАРПЕТКИ, НАСКИ, ШАЛИКИ й інші зимові речі.
Прошу зайти і переконатись про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну
• Отворено щоденно до 8-ої веч., в суботи до 10:00 •
— ГОВОРИМО ПО-УКРАЇНСЬКИ —
Слухайте нашої радіопередачі кожної СУБОТИ на українській програмі Романа МАРИНОВИЧА.

ТЕПЕР ВИ МОЖЕТЕ ВІДВІДАТИ СВОЇХ КРЕВНИХ В КРАЮ
й інших країнах
ПІДИВІДУАЛЬНО
або ГРУПОВО.
Тисячі задоволених відвідувачів оповідають про догідний спосіб, яким
COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc. в Ню Йорку,
влаштував їхню подорож до всіх країн східньої Европи й Азії.
Ми допомагаємо в одержанні віз і подорожних формальностей.
За інформаціями на одержання візи і резервацій, прошу писати або телефонувати:
COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.
45 West 45th Street
NEW YORK 36, N. Y.
Phone: Circle 5-7711
COSMOS займається подорожами від 1898 р.

Платне оголошення. Вихід на власний риск подорожнього.

Читайте щоденник „Свободу"

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ У „СВОБОДІ"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи на зустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного великоднього числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань. Ціни оголошень:

1 цаль через 1 шпальту	$ 2.25
1 цаль через 2 шпальти	4.25
2 цалі через 2 шпальти	8.50
3 цалі через 2 шпальти	12.75
4 цалі через 2 шпальти	17.00
5 цалів через 2 шпальти	21.00
6 цалів через 2 шпальти	25.00

Треба сподіватися, що загал нашого громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям і знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа надають таким побажанням окремої вартости і значення.
Зголошення святочних побажань, разом з грошовою оплатою можна надсилати
НАЙПІЗНІШЕ до 6-го КВІТНЯ 1960 р.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка повинні бути членами свого обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри їхніх українських ...

ЗБІЛЬШЕНІ ДИВІДЕНДИ!

3¾% річно
кредитоване, або платне 2 рази в рік.

Починаючи 1-го січня 1960 р.

• Ощадності забезпечені до $10,000.
• Гроші, одержані до 15-го КВІТНЯ 1960 р., будуть процентувати нові дивіденди від 1-го КВІТНЯ.
• Радо приймаємо нові конта, від $1.00 вгору.

IRVING SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
126 MARKET ST. (біл. MAIN) PATERSON, N. J.
Відкрито ЩОДЕННО — від 9-ої рано до 3-ої по полудні
Також у П'ЯТНИЦІ — від 6-ої до 8-ої вечора
ДЛЯ ВАШОЇ ВИГОДИ:
ОЩАДНОСТЕВІ КОНТА — РІЗДВЯНІ ОЩАДНОСТІ — ВАКАЦІЙНІ — ГІПОТЕЧНІ ПОЗИЧКИ — ПОЗИЧКИ НА ПОЛІПШЕННЯ ДОМУ — ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ — ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ — ПРИЙМАННЯ РАХУНКІВ ЗА ГАЗ, ЕЛЕКТРИКУ І ТЕЛЕФОН — ВОГНЕТРИВАЛІ СКРИНЬКИ

Обдаруйте своїх Рідних ДАРУНКОМ — на ВЕЛИКДЕНЬ!
ВИСИЛКА ПАЧОК до всіх країн Европи й других.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.
(Licensed by the U.S.S.R.)
ВИСИЛКА ПАЧОК до всіх країн Европи й других
Користуйтеся услугами ВІДПОВІДАЛЬНОЇ, ВВІЧЛИВОЇ і СКОРОЇ ФІРМИ
135 West 14th St. — NEW YORK 11, N. Y. — CHelsea 3-2583
141 Second Ave. — NEW YORK CITY — P. Ганкевич — Tel.: GR 5-7430
Відкрито: ЩОДЕННО — від 9:00 до 6:00 веч.; в НЕДІЛІ — від 9:00 до 4:00.
НАШІ ВІДДІЛИ:

38 Raymond Plaza W. NEWARK, N. J. Tel.: MArket 2-2877 І. Щербина	132 Franklin Ave. HARTFORD, Conn. Tel.: CHapel 6-4724 Я. Тростянецький	332 Fillmore Ave. BUFFALO 6, N. Y. Tel.: MOhawk 2674 П. Остапчук	2134 W. Chicago Ave. CHICAGO 22, Ill. Tel.: Dickens 2-8232 В. Процик
900 Literary Rd. CLEVELAND 13, O. Tel.: TOwer 1-1461 Д. М. Гіряк	11339 Jos. Campau DETROIT 12, Mich. Tel.: TOwnsend 9-3980 Б. Ухач	332 W. Girard Ave. PHILADELPHIA 23, Pa. Tel.: WAlnut 5-8878 Т. Гриців	359 West Broadway S. BOSTON 27, Mass. Tel.: ANdrew 8-5040

3216 Sunset Boulevard — LOS ANGELES 23, Calif. — Tel.: NOrmandy 5-9887
Наша велика фірма користується довір'ям тисячів задоволених клієнтів, гарантує на 100% доставу кожної посилки.
Кожну посилку висилається на протязі 48 годин і приходить на місце призначення через 6-7 тижнів (летунською поштою через 7-12 днів).
В крамницях вибір першоклясних товарів, — по дуже низьких цінах.
Жадайте нашого безплатного каталогу з точним перечисленням нових ставок мита і обслуги.

Шліть ПАЧКИ-ДАРУНКИ Рідним і Друзям на ВЕЛИКДЕНЬ!
Найбільш відповідальна фірма висилки пачок до всіх країн Европи і др.
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
(LICENSED by U.S.S.R.)
BROOKLYN, 1530 Bedford Ave. (cor. Lincoln Place) Tel.: IN 7-6465 — IN 7-7272
NEWARK, N. J. — 312-14 Market St., Newark, N. J. — Tel.: MI 2-2452 — MI 2-1681
Відкрито в НЕДІЛІ — від 9-4 по пол.
Посилати можна ТІЛЬКИ НОВІ РЕЧІ (матеріяли, одіж, харчові продукти, ліки, машини до шиття, акордеони і т. п.). Достава пачок гарантована, підпис відборця. Всі видатки і мито оплачується у бюрах фірми. Кожна посилка ЗАБЕЗПЕЧЕНА. Для вигоди клієнтів при бюрах нашої фірми є великий і різнородний вибір товарів найліпшої якости, по уміркованих цінах.
Відкрито:
ЩОДЕННО — від 9 до 6 веч.; СУБОТИ і НЕДІЛІ — від 9 до 4 по пол.
НАШІ ВІДДІЛИ:

78 — 2nd Avenue NEW YORK 3, N. Y. ORegon 4-1540	11601 Jos. Campau Ave. DETROIT 12, Mich. TOwnsend 8-0298	832 N. 7th Street PHILADELPHIA 23, Pa. WAlnut 3-1747
651 Albany Avenue HARTFORD, Conn. CHapel 7-5164	107 S. Vermont Street LOS ANGELES, Calif. DUnkirk 5-6550	1241 N. Ashland Avenue CHICAGO 22, Ill. HUmboldt 6-2818
1900 Fleet St., c. S. Wolfe St. BALTIMORE 31, Md. Dickens 2-4240	397 A. West Broadway S. BOSTON 27, Mass. ANdrew 8-2718	46 Whitehead Ave. SOUTH RIVER, N. J. CLiford 7-6320

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
New York City
Tel.: GR 3-3550
Всім відомо — ПИСАНКИ з АРКИ — найкращі.

ПОЩО ТРАТИТИ ЧАС НА ПИСАННЯ АДРЕС?
ПЕЧАТКИ
YOUR NAME AND ADDRESS
• різного роду • з різних мовах • з емблемами • для організацій, установ, підприємств та приватного ужитку.
— ВИРОБЛЯЄ —
Roman IWANYCKYJ
2905 Wilkenson Ave.
Bronx 61, N. Y., USA
Печатка з 3-ох лінією на 2 лінії **$1.60**
ВИСИЛАЄМО ПОШТОЮ!

ВЕЛИКОДНІ
кольорові
КАРТКИ
Більшого формату — 4 серії на доброму папері, 12 штук з ков. $1.00 із посилкою;
Меншого формату — 3 серії на доброму папері, 18 штук з ков. $1.00 із посилкою.
При замовленні більшої кількости — значний опуст.
Замовлення прошу слати на адресу нижче подану:
Rev. N. ANTOCHY
1927 — 5th Street, N. E.
MINNEAPOLIS 18, Minn.

SHARE IN AMERICA
BUY U.S. SAVINGS BONDS

ГРОШІ
Це чудовий дарунок, так кажуть тисячі людей, які одержали в дарунку гроші. Гроші є так легко висилати — це, що потрібно зробити — це дати нам точно ім'я й адресу відборця в краю, своє ім'я й адресу та вислати чек або „моні ордер". За два тижні, наш банк в краю виплатить гроші відборцеві, по спеціяльній ставці 10 рублів за кожний доляр. Відборець одержує повну суму без жадного мита, ані податку на гроші, без огляду на яку суму. Ви можете слати кожну суму, навіть до одної особи. За 2 тижні гроші будуть виплачені і Ви дістанете від нас офіційну посвідку з підписом відборця. Ціла пересилка повністю гарантована і забезпечена. Оплата за обслугу: за кожну суму

до $ 50.00	— $ 5.00
до $100.00	— $10.00
до $150.00	— $15.00
до $200.00	— $20.00
Більші суми	— 10%

Прошу звернути увагу, що наша фірма бондована і має дозвіл департаменту Банків і Забезпечення і тільки ми даємо Вам повну гарантію.
Шліть гроші своїм Кревним і Приятелям в краю та зробіть їх тим щасливими.
Gramercy Dept. S
744 Broad Street
NEWARK, N. J.
Бюро в Ню Йорку:
118 East 28th Street, 9th floor
NEW YORK 16, New York
New York Tel.: MU 9-0588
Урядові години: Понеділок до п'ятниці 9-5:30; Суботи 10-1; Неділі — закрито.

Іван ВУЙКІВ
Знана
УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА ФІРМА
виконує на замовлення НОВІ ФУТРА
перемоделює проходжені футра по найновіших фасонах.
Приймає футра на ПЕРЕХОВАННЯ - STORAGE
Відбір і доставка на місце.
J. WUJKIW, Inc.
MANUFACTURING FURRIER
111 E. 7th Street
New York 9, N. Y.
Tel.: SPring 7-8710